

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉತ್ತಮ ವಡಗೋಲೆ

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಬಿ.ಎಲ್.ಡಿ.ಇ ಕಾಲೇಜು, ಜಮಖಂಡಿ.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17257998>

ABSTRACT:

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತ ಈ ಲೇಖನವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿನ ಅನುವಾದ ಪರಂಪರೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ, ವಸಾಹತು ಯುಗದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಮದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಹಂತಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿನ ಅನುವಾದವು ಮೂಲದ ನಕಲು ಅಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಅನುಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮರುರೂಪವೆಂಬುದಾಗಿ ಲೇಖನ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆ, ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ ಮುಂತಾದ ಗಣ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ. ಬೈಬಲ್, ಖುರಾನ್, ಗೀತೆ ಮೊದಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅನುವಾದವೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವು ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಶಿಕ್ಷಣ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಕನ್ನಡದ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೇತುವೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ನೀಡಿದೆ.

KEYWORDS:

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅನುವಾದ, ಅನುಸೃಷ್ಟಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಭಾವ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಅನುವಾದಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೈವೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅನುಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಹಾಗೂ ರೂಪಾಂತರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಪಠ್ಯವೊಂದನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಮರು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಬೇರು ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಾಗಿಯೇ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಅನ್ಯಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ನೆಲದ ಭಾಷೆ, ಸಮಾಜ, ರಾಜಕೀಯಗಳ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಅನುಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ

ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮೂಲಕ ತಾವು ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ಕಾಲದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನೆಲದ ಸೊಗಡನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಇವು ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಗಳ ಮೇಲೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಭಾಗವಾಗದೇ ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಸ್ವೋಪಜ್ಞರಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಮನ್ನಣೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದರ ಭಾಗವೂ ಆಗಿದೆ. ತಾವು ನಂಬಿದ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಮುಂದಿಡುತ್ತ ನೆಲದ ಭಾಷೆಗೊಂದು ಹೊಸ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವದ ಈ ತೆರನ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯ ಹಿಂದೆ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಆಧುನಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳೆಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋದರೂ ಅನುಸೃಷ್ಟಿ, ರೂಪಾಂತರಗಳ ಅನನ್ಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕಪೂರ್ವದ ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ನಡೆದ ಅನುವಾದ ಎಂಬ ಅನುಸಂಧಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೊದಲಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಅನೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳು ತಮ್ಮ ನೆಲದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡೇ ಅನುಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡಿವೆ. ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಅನೇಕ ಅನುವಾದಗಳು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಪಠ್ಯದ ವರ್ಗಾವಣೆ ಎಂಬ ಸರಳ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಲಾರವು. ಅವು ಕನ್ನಡದ ಸೃಜನ ವಾಚ್ಯವನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ಮರುಪೂರಣಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಗವೇ ಆಗಿವೆ. 20ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭ ಕಾಲದ ಕಾವ್ಯಾನುವಾದಗಳು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹೊಸ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದವು.

ವಸಾಹತೋತ್ತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅನುವಾದ ಎಂಬುದು ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ರೂಪು ಪಡೆದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅರಿವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದರ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕೇಂದ್ರಿತ, ಲೇಖಕಕೇಂದ್ರಿತ ಅನುವಾದಗಳ ಹೊಸ ಮಾದರಿಗಳು ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಅನುವಾದಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಅನುವಾದ ಇಂದು ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಪೋಷಣೆಗೊಂಡಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ, ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಅರಿವು ವಿನಿಮಯಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳಿಯುವ ಅಗತ್ಯ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಮಕಾಲೀನ ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಭಾಷೆ, ಕಲೆ, ಮಾಧ್ಯಮ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳು ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಂಭ ಕಾಲದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳು ದಿನನಿತ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ದೈನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಲಿಖಿತ ಪರಂಪರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳ ಹಲವು ಬಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅನುವಾದ ಇಂದು ಸೀಮಿತ ಅರ್ಥದ ಪದವಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಅದನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವುಗಳು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಲೇ ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಭಾಷೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ಭಾಷಾಂತರಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು. ಭಾಷೆಗಳಷ್ಟೇ ಹಳಮೆ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ, ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲ, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳೂ ಇವೆ ಎಂಬ ನಿಲುವು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ತವಕ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಾವೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮೊದಮೊದಲು ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಮೌಖಿಕವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಉದ್ದಿಷ್ಟಭಾಷೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳು ದುಭಾಷಿಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅನುವಾದಗಳು ಮೊದಲು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಾಲನೆಗೊಂಡು ಮುಂದೆ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ, ಬಳಿಕ ಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಡೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದುವು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ ಯಂತೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಜನರು ಇತರ ಭಾಷಿಕರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿರಲೇಬೇಕು. ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಜನರಂತೂ ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅರಿಯದಂತೆ ಅವರ ಪರಿಸರದ ಬಹುಬೌದ್ಧಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಜನರ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮಾತುಗಳ ಭಾಷಿಕ ರಚನೆಗಳು, ಪದಗಳು ಬಹುಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೊರತು ಏಕ ಭಾಷಿಕ ರಚನೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಭಾಷಾಂತರಗಳ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕ ಅಗತ್ಯ. ಅದು ಭಾಷಿಕವಾಗಿ, ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ, ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಪರಿಪುಷ್ಟಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಹರಿದು ಬರಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಎರಡು ಭಾಷಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು, ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಷಾಂತರಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನವು ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನ ವಲಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಲ್ಲದು. ಆಗ ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಭಾಷಿಕ ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ಆಯಾ ಭಾಷಿಕರ ಬದುಕಿನ ರೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಲ್ಲದು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ, ಭಾಷಾಂತರ, ತರ್ಜುಮೆ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳನ್ನು ಸಮಾನಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೂಲತಃ ಕನ್ನಡದ 'ಅನುವಾದ' ಎಂದರೆ ಅನುಸರಿಸಿ ವಿವರಿಸುವುದು ಎಂಬರ್ಥವೇ ಬರಬಹುದು. ಎಂದರೆ ಮೂಲವಾದ ಅನುವಾದ ಎಂದರೆ ಮೂಲ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯವೊಂದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ನಕಲು ಮಾಡುವುದಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಮೂಲ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮರುಮಂಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಆ ಮರುಮಂಡನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಲ, ದೇಶ, ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿಯೇ

ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅನುವಾದ ಎಂದರೆ ಒಂದು 'ಅನುಸೃಷ್ಟಿ'ಯೆಂದೇ ವಿವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸೃಜನಶೀಲ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅನೇಕ ಪದಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಲೇ ಬರಲಾಗಿದೆ.

ಅನುರೂಪ, ಮರುರೂಪ, ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಪುನರ್‌ಲೇಖನ, ಮರುನಿರೂಪಣೆ, ಕನ್ನಡಿಸು, ಕನ್ನಡೀಕರಣ, ಪುನರುಕ್ತಿ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಪದಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪದ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಸ್ವರೂಪ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಅಂದರೆ ಅನುವಾದ ಎಂದರೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳು ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳು ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಅನುವಾದಕರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯಭಾಷಾ ಕೇಳುಗರಿಗೆ ಅಥವಾ ಓದುಗರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅನ್ಯವಸ್ತು, ಕಾಲ, ದೇಶ, ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪದದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಲಾಗದೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಹತ್ತು ಜನ ಹತ್ತು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಬಗೆಯ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುವಾಗೆಲ್ಲ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಅನೇಕರು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದು ಇಂದಿಗೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕವಿಗಳ ಕವಿತೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸಮಕಾಲೀನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಅನುವಾದಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಎಸ್.ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು, ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಕುವೆಂಪು, ಬಿ. ಸಿ.ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ, ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಎಚ್.ಎಸ್.ಶಿವಪ್ರಕಾಶ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಧೋರಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಅಥವಾ ಕೃತಿಕಾರರ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಅನುವಾದಗಳಿರಲಿ ಅವು ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತವೇ ಆಗುತ್ತವೆ.

ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುವಾದ ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಪರಿಚಿತವಾದ ಭಾಷೆಯ ಓದುಗರನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಗೊತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯೊಂದರಿಂದ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಅನುವಾದ. ಹಾಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯೊಂದರಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವವರು ಮೊದಲು ಅನುವಾದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ತನಗೆ ದಕ್ಕಿದಷ್ಟನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಗ್ರಹಿಕೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ಓದುಗರಿಗೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಓದಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೇ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅನುವಾದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅನುವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು 20ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಮೊದಲಿಟ್ಟರು. ಅದನ್ನೊಂದು ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತು ಎಂಬ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವುಗಳ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಮಾಡುವ ಅನುವಾದವನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇವುಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವರದೇ ಆದ ಚಿಂತನೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಬೈಬಲನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಲು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಪಿಯಿರುವ ಭಾಷೆಗಳೆಂದೋ ವ್ಯಾಕರಣ ಇರುವ ಭಾಷೆಗಳೆಂದೋ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಬೈಬಲ್ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನುವಾದವಾಗಿರುವ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಬೈಬಲ್ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಅನುವಾದವಾದ ಕೃತಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಕುರಾನ್, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಉಪನಿಷತ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಕತೆಗಳು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಧರ್ಮ ಅನ್ನುವುದು ಭಾಷಾಂತರ ವಿರೋಧಿಯೂ ಹೌದು. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಚೋದಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಹೌದು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮೂಲನಿಷ್ಠೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಮುಖವಾಯಿತು.

ಬೌದ್ಧ ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಪಾಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದವುಗಳು. ಅವುಗಳ ಅನುವಾದಗಳು ಟಿಬೆಟಿಯನ್

ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಆದರೆ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಗಳು ಇಂದು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಭಾಷೆಯ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೂರಾರು ಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದು ಮೂಲಪಠ್ಯದ ಮರುಸೃಷ್ಟಿಯು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್ ಅನುವಾದ ಇಂದೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಹಾಗೂ ಗ್ರಹಿತ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಕೃತಿಯೆಂದೇ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅನುವಾದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೂಲ ಅರ್ಥ ಎನ್ನುವುದು ಭ್ರಮೆಯೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿ ಮೂಲ ಲೇಖಕರ ಅರ್ಥ ಯಾವುದೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕವಿಮನಸ್ಸಿನ ಅರ್ಥ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಓದುಗನಿಗೂ ಅವನದೇ ಆದ ಅರ್ಥವಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿ ತಲೆಮಾರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಅನುವಾದಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ. ಒಬ್ಬನೇ ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರನನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ರೀತಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಾಗಾಗಿ ಮೂಲ ಎನ್ನುವುದು ಕಲ್ಪಿತವೇ ಹೊರತು ವಾಸ್ತವವಲ್ಲ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಇವೆ.

ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಆಧುನಿಕ ಪೂರ್ವ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ 'ಟೆಂಪೆಸ್ಟ್' ನಾಟಕ 'ಬಿರುಗಾಳಿ'ಯಾಗಿ 'ಹ್ಯಾಮ್ಲೆಟ್' 'ರಕ್ತಾಕ್ಷಿ'ಯಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಮಾಡಿದ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಅವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳು, ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಮೇಘದೂತ ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಗಳಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳು. ಇವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ರಚನೆಗಳಾಗಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಮೂಲವನ್ನು ಬದಲಿಸಲೇಬಾರದು ಎಂಬ ತತ್ತ್ವ ಇದ್ದರೂ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಮೂಲವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇವು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಅನುವಾದದ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶವೇ ಬಹುತೇಕ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಘಟಕಗಳೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಇವುಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮವಾಗಿರುವುದು ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕವೋ ಅಥವಾ ಪುನರ್

ಲೇಖನದ ಮೂಲಕವೋ ಆಗಿದೆ. ಕಾಳಿದಾಸನ ನಾಟಕಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅನುವಾದ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದ ಉಪಕತೆಗಳ ಒಂದು ಮರುರೂಪ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮರುರೂಪಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟರು. ಒಬ್ಬ ಮೂಲ ಲೇಖಕನ ರಚನೆ ಎಂಬ ದೃಢ ನಿಲುವಿನಿಂದ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಅನುವಾದಕರು ನಗಣ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಮೂಲ ಲೇಖಕರ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಆಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪೂರಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಯೂ ಅನುವಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಮಾಜ, ಸಮಕಾಲೀನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಯೇ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣಕತೆ, ಕವಿತೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರಗಳ ರಚನೆಯ ಹಿಂದೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ಇದ್ದುವು. ಆ ಮಾದರಿಗಳೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಬಂದಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಕಾರಗಳೆಂಬಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆದುನಿಂತುವು. ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಿದೂಗಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದಾದ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ವಿಶ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ರಚನೆಯ ಮಾದರಿಗಳು ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಓದುವಂತಾಗಿದೆ.

ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಹಾರ್ಡಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿ The Return of the Native ಮತ್ತು ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಅವರ War and Peace ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅದರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಇಬ್ಬರು ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಪ್ರಭಾವವಿರುವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಗುರುತಿಸಿವೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕೃತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿ, ಒಂದು ಅನುವಾದದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಅನುವಾದ. ಆಶಯ ಮತ್ತು ಆಕೃತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟಾದಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ಅನುವಾದ. ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪುನರ್‌ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ.

ಅನುವಾದವನ್ನು ಓದುವುದು ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಓದಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಷ್ಟೇ ಆನಂದವು ಅನುವಾದವನ್ನು ಓದುವುದರಿಂದಲೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಓದುಗರು ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಆನಂದದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಓದಿನಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಅದೇ ಬಗೆಯ ಸಂತ್ಸುತಿ

ಅನುವಾದದಿಂದಲೂ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅನುವಾದಕರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಹಿಸಿ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಂತೆ ರೂಪಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆನಂದ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ವಿಧೇಯತಾ ತತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೃತಿಯ ಓದಿನಿಂದ ರಸಾನುಭವ ದೊರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸಾಪೇಕ್ಷವಾದುದು. “ಭಾಷಾಂತರ ಮೂಲ ಕೃತಿಯೇ ಎಂಬಂತೆ, ಮೂಲ ಕೃತಿಯಂತೆಯೇ ಸಹಜವಾಗಿ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಓದುಗರಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈ ತತ್ವದ ಆಶಯ.

ಮೂಲಕೃತಿಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಆಶಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಬಾರದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾನುವಾದ ಅಥವಾ ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂಲಕೃತಿಯು ಪ್ರೌಢವಾಗಿದ್ದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಓದಿಗೆ ದಕ್ಕಲಾರದಷ್ಟು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಸುಲಭಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿಸಬಹುದು. ಬೃಹತ್ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಬೃಹತ್ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಲು ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಸಮಯವು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಸಾರ ಸತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು, ವರ್ಣನೆಗಳ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಸಂಗತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಅಡಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳುವ ವಿಧಾನವಿದು. ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದವನ್ನು ಆಯಾಭಾಷೆಯ ಒಳಗಡೆಯೇ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಅನ್ಯಭಾಷೆಯೊಂದರಿಂದಲೂ ರೂಪಿಸಬಹುದು.

ಆಯಾ ಕಾಲದ ಓದುಗರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದಕರು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅನುವಾದಕರ ಆಸಕ್ತಿ, ಅಭಿರುಚಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇವು ರೂಪು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇವುಗಳು ಆಯಾ ಕಾಲದ ಓದುಗರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿರುವಂತೆ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಕರ ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿ, ಶ್ರಮ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನುವಾದವನ್ನು ಒಂದು ಕಲೆಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಗ್ರೀಕನ ಪ್ಲಾಟೋ, ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್, ಸೋಪೋಕ್ಲೀಸ್, ಯುರಿಪಿಡೀಸ್‌ರೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖರ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡವು. ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಮಾನವಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಿಸಿದವು.

ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾದ ಹಳೆಯ ಶಾಲೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಾಗ್ದಾದಿಗೆ ಬಂದು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರೀಕ್‌ನ

ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಪ್ಲೇಟೋ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಂದರು. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಯೆಹೂದಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಜ್ಞರು, ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಬಂದರು. ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಬೀಜಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಿಗಿದ್ದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯೂ ಬಾಗ್ದಾದಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ವಿನಿಮಯವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಬಾಗ್ದಾದ್ ಮೂಲಕ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ದೊರೆಯುವಂತಾದುವು. ಗ್ರೀಕ್ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತು ಅರಾಬಿಕ್ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅದನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿತು. ಗ್ರೀಕ್ನಿಂದ ಸಿರಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ, ಸಿರಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅರಾಬಿಕ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಗಳಾದುವು.

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯಷ್ಟೆ ಹಳಮೆ ಇದೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನುವಾದಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಆಳಿದ ಇತರೆ ಭಾಷಿಕ ಜನರು ಸ್ಥಳೀಯರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೂಲಕ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ, ಮೌಖಿಕ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ಕ್ರ.ಶ.5-6ನೇ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಗಳ ದಾಖಲೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಶಾಸನವೆನಿಸಿದ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ. 4ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಚಂದುವಳ್ಳಿ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಶಾಸನ ಹಲ್ಮಿಡಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 450)ಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಲಿಪಿ ಅಥವಾ ಕದಂಬರ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. 7ನೆಯ ಶತಮಾನದ ರವಿಕೀರ್ತಿಯ ಐಹೊಳೆ ಶಾಸನವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. 9ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಗಂಗಾಧರಂ ಶಾಸನವು ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ಲಿಪಿಗೂ ಭಾಷೆಗೂ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳಿಲ್ಲದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಶಾಸನಗಳಿವು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಸಿದುದು ಇದೆ. ಒಂದೇ ಆಶಯದ ಶಾಸನಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ. ಇಂತಹ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಅನುವಾದದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ

ಬರೆಯದಿರಬಹುದು. ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಗಳು ಅನುವಾದವನ್ನು ಆಗು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಶಾಸನಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಿಂದೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅನುವಾದಗಳ ಪ್ರಭಾವವಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದಗಳ ಪ್ರಭಾವ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡದ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪೂರಕವಾಗಿ ಒದಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಅನುವಾದಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನೇರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇತರೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಮೂಲಕ ಬಂದ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷಾ ಕೃತಿಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಗಳು ಕನ್ನಡದ ಭಾವ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿವೆ.

ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳು, ಸೃಜನಶೀಲ ಬರಹಗಳು ಆಯಾ ಭಾಷೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಅನುವಾದಗೊಂಡು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ಅನೇಕ ದುರಂತ ನಾಟಕಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಗಳಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ರಂಗಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ ಬಹುತೇಕ ದುರಂತ ನಾಟಕಗಳು ಸುಖಾಂತವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಕರಣವಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನಸ್ಸು ದುರಂತವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾರದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಂಗಕೇಂದ್ರಿತ ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಸ್ಥಳೀಕರಣಗೊಳಿಸಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಎಂ.ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡರ 'ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ' (1895) ಎಂ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಅವರ 'ಹೇಮಚಂದ್ರವಿಲಾಸ' (1899) ಬಸವಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರ 'ಶೂರಸೇನಚರಿತೆ' ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸ್ಥಳೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ ರೂಪಾಂತರಗಳು.

ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕಗಳು ಅನುವಾದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಒಂದೇ ನಾಟಕದ ಹಲವು ಅನುವಾದಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

ಒಥೆಲೋ ನಾಟಕವು ರಾಫ್‌ವೇಂದ್ರರಾವ್ ನಾಟಕ (ಗುಂಡೋಕೃಷ್ಣ ಚುರಮುರಿ, 1885), ಶೂರಸೇನ ಚರಿತ್ರೆ (ಬಸವಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, 1891), ಒಥೆಲೋ (ದಾಸುಮಣಿ, 1880) ಮೊದಲಾದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಎಸ್., (1976), ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಯ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ, ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಉಷಾ ಎಂ. (2014), ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಪರಿ ಭಾಷೆಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
3. ಮೋಹನ ಕುಂಟಾರ್ (ಸಂ), (2015), ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ: ಸಂಪುಟ-10, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು.
4. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ, (2016), ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ, ಸಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
5. ಸಿಪಿಕೆ, (2009), ಭಾಷಾಂತರ ಭಾರತಿ, ಶ್ರೀಲಲಿತಾ ಬುಕ್ ಬ್ಯೂರೋ, ಮೈಸೂರು.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.